

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
TÜRKİYE İLAÇ VE
TIBBİ CİHAZ KURUMU

TÜRKİYE İLAÇ PAZARI GÖZLEM RAPORU - 10

Satış Hacmi ve Değeri Açısından
2022 Yılı Pazar Durumu

Ekonomik Değerlendirmeler ve Laboratuvar Hizmetleri Başkan Yardımcılığı
Ekonomik Değerlendirmeler ve İlaç Tedarik Yönetimi Daire Başkanlığı

EDİTÖR

Dr. Asım HOCAOĞLU

ÇALIŞMA EKİBİ

Doç. Dr. Mehmet Kürşat DERİCİ

Dr. İbrahim Muaz YARADILMIŞ

Eko. Seray NACAR

Uzm. Ecz. Merve ÖZÇELEBİ

Uzm. Ecz. Çiğdem TOLUN MEYDAN

İst. Burçin GÜRLER

YAYIN KURULU

Uzm. Dr. Musa İlker DURAK

Dr. Mehmet Hakan FIRAT

Uzm. Ecz. Oğuzhan KOYUNCU

Selin ERGÜR AYAN

Telif Hakkı Sahibi: Türkiye Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı, Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu, 2024

Bu yayın; T.C. Sağlık Bakanlığı Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu Ekonomik Değerlendirmeler ve İlaç Tedarik Yönetimi Daire Başkanlığı tarafından hazırlanmıştır.

Her türlü yayın hakkı, Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu'na aittir. Kaynak gösterilmeksizin alıntı yapılamaz. Kısmen dahi olsa alınamaz, çoğaltılamaz, yayımlanamaz. Alıntı yapıldığında kaynak gösterimi “*Türkiye İlaç Pazarı Gözlem Raporu-10 Satış Hacmi ve Değeri Açısından 2022 Yılı Pazar Durumu, Sağlık Bakanlığı, 2024, Ankara, Yayın Tarihi*” şeklinde olmalıdır.

TİTCK Yayın No: 39

AÇIKLAMA

Bu rapor, Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu, Ekonomik Değerlendirmeler ve İlaç Tedarik Yönetimi Daire Başkanlığı, Sağlık Teknolojileri Değerlendirme Birimi tarafından Türkiye ilaç pazarının genel durumunu yansıtmak üzere hazırlanmıştır. Raporun hazırlanmasında IQVIA (Quintiles and IMS Health) ve İTS (İlaç Takip Sistemi) veri tabanlarından faydalanılmıştır. IQVIA verileri derlenirken V06 ve V07 ATC gruplarında yer alan ürünler çalışma dışı bırakılmıştır. IQVIA verileri depodan hastaneye ve eczaneye satış toplamını ifade eder. İTS tüketim verileri ise SGK, doğrudan satış ve özel sigorta satışlarının toplamını ifade eder. Türkiye pazarında yer alan ilaçların 2022 yılında kutu ve TL bazında satış hacimleri ve satış değerleri incelenmiş olup toplam satış hacmi (kutu) sıralamasında ilk 20 sırada yer alan ilaçlara ait veriler rapora yansıtılmıştır. Bu ilaçları içeren gruplar ATC-2 sınıflandırmasına göre değerlendirilmiştir. Toplam satış hacmine (kutu) göre yüzde oranı en yüksek ilk on ATC (Anatomik ve Terapötik Kimyasal Sınıflandırma) grubu belirlenmiş olup raporda sunulmuştur. 2022 yılında kutu satışı bazında en çok artış gösteren ATC1 gruplarının pazar durumları incelenmiştir.

T.C. Sağlık Bakanlığınca stratejik ürün olarak değerlendirilen ve yatırım teşviklerinin ana konularından olan biyoteknolojik ilaçların pazar durumları 2016 ve 2022 yıllarını kapsayacak şekilde incelenmiştir.

TEŞEKKÜR

Çalışma sürecinde İTS verileri ile katkı sağlayan İlaç Takip Sistemi Birimine ve referans biyoteknolojik ve biyobenzer ilaçlar listesi ile katkı sağlayan İlaç Ruhsatlandırma Dairesine teşekkürlerimizi sunarız.

İÇİNDEKİLER

AÇIKLAMA	iii
TEŞEKKÜR	iii
SİMGELER VE KISALTMALAR DİZİNİ	v
ŞEKİLLER DİZİNİ	vi
TABLolar DİZİNİ	vi
1. GİRİŞ	1
2. TÜRKİYE İLAÇ PAZARININ GENEL DURUMU	1
2.1 Pazardaki İlaçların Satış Hacmi ve Satış Değerleri	1
2.1.1 İlaçların İmal ve İthal Durumları	2
2.1.2. Tüm İlaçların ATC Sınıflamasına Göre Dağılımı (Kutu)	3
2.1.3. İTS Tüketim Verilerine Göre Kutu Satışı En Yüksek İlk 20 İlacın ATC Sınıflamasına Göre Dağılımı	4
2.1.4. 2022 Yılı Doğrudan Satılan, SGK ve Özel Sigortalar Tarafından Karşılanan İlk 20 İlaç İçin Ödenen Toplam Tutarlar	4
3. BİYOTEKNOLOJİK İLAÇLARIN PAZAR DURUMU	4
3.1. Biyobenzer İlaçların Pazar Durumu	8
4. 2022 YILINDA KUTU SATIŞI BAZINDA EN ÇOK ARTIŞ GÖSTEREN ATC1 GRUPLARININ PAZAR DURUMLARI	9
R Grubu Solunum Sistemi İlaçların Pazar Durumu	9
J Grubu Sistemik Kullanılan Antiinfektiflerin Pazar Durumu	11

SİMGELER VE KISALTMALAR DİZİNİ

ATC	Anatomik ve Terapötik Kimyasal Sınıflandırma (Anatomical Therapeutic Chemical Classification)
IQVIA	Quintiles and IMS Health
İTS	İlaç Takip Sistemi
SGK	Sosyal Güvenlik Kurumu

ŞEKİLLER DİZİNİ

Şekil 1. 2016 ve 2022 yılları arası Türkiye ilaç pazarındaki ilaçların satış hacmi ve satış değeri	1
Şekil 2. 2022 yılı doğrudan satılan, SGK ve özel sigortalar tarafından karşılanan tüm ilaçların satış hacmi (kutu) dağılımları	2
Şekil 3. 2016-2022 yılları arasında ilaçların satış hacmi (kutu) açısından imal-ithal oranları	2
Şekil 4. 2016-2022 yılları arasında ilaçların satış değeri (TL) açısından imal-ithal oranları	3
Şekil 5. 2016-2022 yılları arasında tüm ilaçların ve biyoteknolojik ilaçların satış değeri bazında seyri..5	
Şekil 6. 2016-2022 yılları arasında biyoteknolojik ilaçların satış hacmi ve satış değeri	5
Şekil 7. 2022 yılında doğrudan satılan, SGK ve özel sigortalar tarafından karşılanan tüm biyoteknolojik ilaçların satış hacmi (kutu) dağılımları	7
Şekil 8. 2016-2022 yılları arası biyobenzer ilaçların pazar durumu	8
Şekil 9. 2018-2022 yılları arası R Grubu Solunum Sistemi İlaçları pazar durumu	9
Şekil 10. R Grubu İlaçların İmal-İthal Oranları (Satış Hacmi-Kutu)	10
Şekil 11. R Grubu İlaçların İmal-İthal Oranları (Satış Değeri-TL)	10
Şekil 12. 2018-2022 yılları arası J Grubu Sistemik Kullanılan Antiinfektifler pazar durumu	11
Şekil 13. J Grubu İlaçların İmal-İthal Oranları (Satış Hacmi-Kutu)	11
Şekil 14. J Grubu İlaçların İmal-İthal Oranları (Satış Değeri-TL)	12

TABLolar DİZİNİ

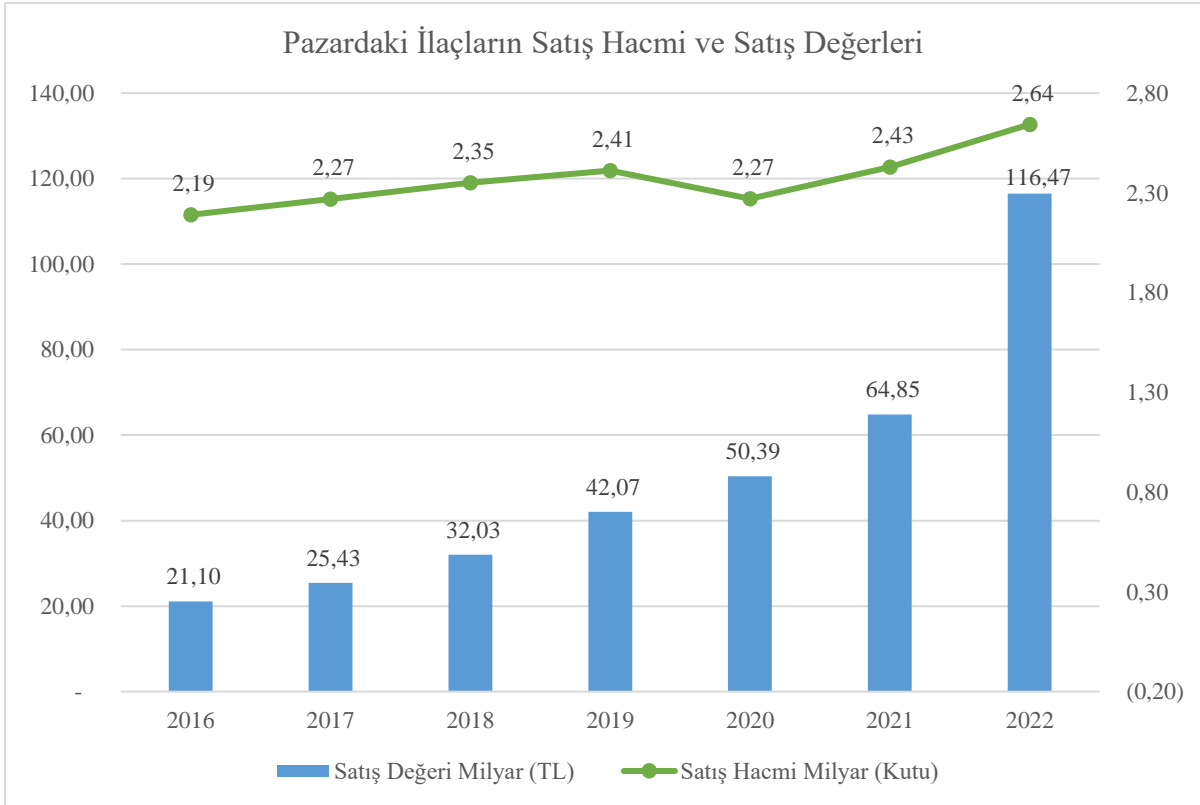
Tablo 1. Tüm İlaçların ATC Sınıflamasına Göre Dağılımı (Kutu)	3
Tablo 2. Kutu Satışı En Yüksek İlk 20 İlacın ATC Sınıflamasına Göre Dağılımı	4
Tablo 3. Toplamda kutu satışı en yüksek ilk 20 ilaca SGK tarafından, özel sigortalar tarafından ve doğrudan satışla ödendiği hesaplanan tutarlar	4
Tablo 4. Biyoteknolojik ilaçlarda kan ürünlerinin 2022 yılı pazar durumu	6
Tablo 5. 2016-2022 yılları arasında biyoteknolojik ilaçların imal-ithal durumları açısından satış oranları (kutu bazında)	6
Tablo 6. 2016-2022 yılları arasında biyoteknolojik ilaçların imal-ithal durumları açısından satış oranları (değer bazında)	6
Tablo 7. İmal biyoteknolojik ilaçlarda etkin maddeye göre 2022 yılı pazar durumu	6
Tablo 8. 2022 yılı İTS tüketim verilerine göre satılan ilk 20 biyoteknolojik ilacın ATC-2 grupları ve kutu satış hacimlerinin kendi içerisindeki yüzde dağılımları	7
Tablo 9. 2016-2022 yılları arasında biyobenzer ilaçların imal-ithal durumları açısından satış oranları (kutu bazında)	8
Tablo 10. 2016-2022 yılları arasında biyobenzer ilaçların imal-ithal durumları açısından satış oranları (değer bazında)	8

1. GİRİŞ

Raporda, ilaç pazarında 2022 yılına ait IQVIA ve İTS verileri bir önceki yıllar ile karşılaştırmalı olarak sunulmuştur. 2022 yılında kutu bazında en çok tüketilen ilk 20 ilaç ve pazardaki farklı alanlardaki ilaçların satış dağılımları incelenmiştir.

2. TÜRKİYE İLAÇ PAZARININ GENEL DURUMU

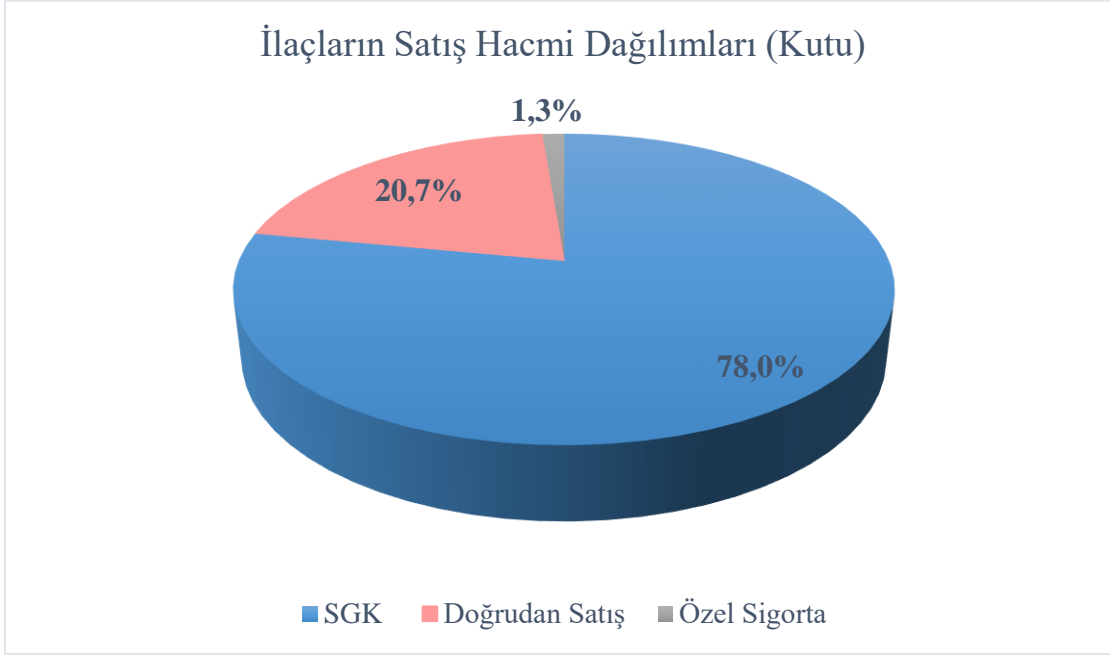
2.1 Pazardaki İlaçların Satış Hacmi ve Satış Değerleri

Veri Tabanı: IQVIA

Şekil 1. 2016 ve 2022 yılları arası Türkiye ilaç pazarındaki ilaçların satış hacmi ve satış değeri

2016 yılında 21,10 milyar TL olan Türkiye ilaç pazarı 2022 yılında 116,47 milyar TL'lik satış değerine ulaşmıştır. Kutu satış hacimlerine bakıldığında ise 2016 yılında 2,19 milyar kutu olan satış hacminin 2022 yılında 2,64 milyar kutuya yükseldiği gözlenmiştir.

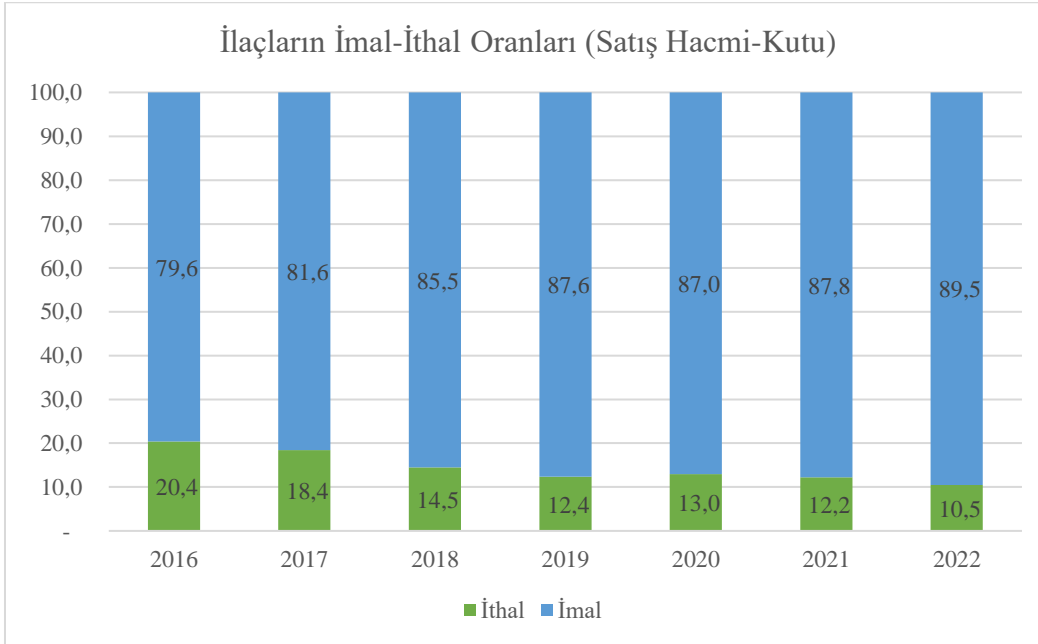

Veri Tabanı: İTS

Şekil 2. 2022 yılı doğrudan satılan, SGK ve özel sigortalar tarafından karşılanan tüm ilaçların satış hacmi (kutu) dağılımları

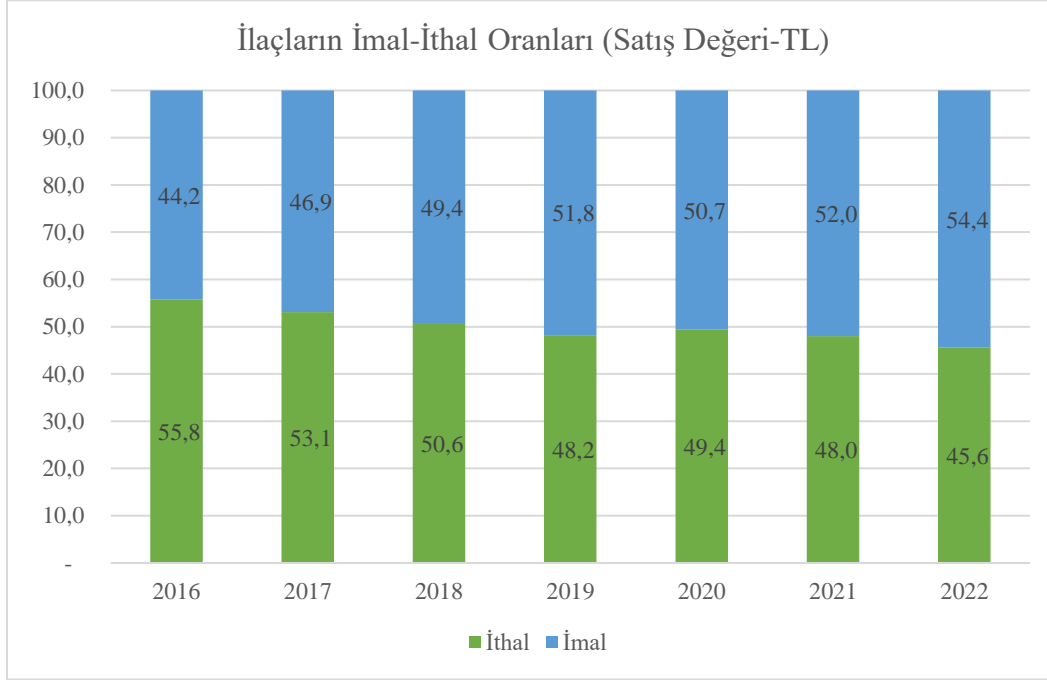
2022 yılında ülke genelinde toplamda satılan ilaçların %78'i SGK, %1,3'ü özel sigortalar tarafından karşılanmış olup %20,7'si ise doğrudan satış olarak gerçekleşmiştir.

2.1.1 İlaçların İmal ve İthal Durumları

Veri Tabanı: IQVIA

Şekil 3. 2016-2022 yılları arasında ilaçların satış hacmi (kutu) açısından imal-ithal oranları

Veri Tabanı: IQVIA

Şekil 4. 2016-2022 yılları arasında ilaçların satış değeri (TL) açısından imal-ithal oranları

2016-2022 yılları arasında ilaçların imal ithal durumları incelendiğinde; 2022 yılında satış hacmi ve satış değeri açısından imal ilaçların oranının ithal ilaçların oranına göre arttığı görülmektedir.

2.1.2. Tüm İlaçların ATC Sınıflamasına Göre Dağılımı (Kutu)

2022 yılında ATC-2 grup yüzdelerine bakıldığında ilk sırada %7,5 ile “Analjezik” grubu ilaçların yer aldığı görülmektedir.

Tablo 1. Tüm İlaçların ATC Sınıflamasına Göre Dağılımı (Kutu)

TÜM İLAÇLARIN SATIŞINDA ATC DAĞILIMI		
2022		
N02	Analjezikler	7,5%
J01	Sistemik Kullanılan Antibakteriyeller	7,2%
V06	Genel Beslenme	6,7%
R05	Öksürük ve Soğuk algınlığı Preparatları	6,2%
M01	Antiinflamatuvarlar ve Antiromatik Ürünler	6,1%
A02	Asit ile İlişkili Bozuklukların Tedavisinde Kullanılan İlaçlar	5,2%
C09	Renin Anjiyotensin Sistemine etkili İlaçlar	4,1%
A10	Diyabet Tedavisinde Kullanılan İlaçlar	3,8%
B01	Antitrombotik İlaçlar	3,6%
R03	Obstrüktif Solunum Yolu Hastalıklarında Kullanılan İlaçlar	3,4%

Veri Tabanı: İTS

2.1.3. İTS Tüketim Verilerine Göre Kutu Satışı En Yüksek İlk 20 İlacın ATC Sınıflamasına Göre Dağılımı

Kutu satışı en yüksek ilk 20 ilaçta ilk sırada %35,3 ile “Analjezik” grubu yer aldığı görülmektedir.

Tablo 2. Kutu Satışı En Yüksek İlk 20 İlacın ATC Sınıflamasına Göre Dağılımı

İLK 20 İLAÇTA ATC DAĞILIMI		
2022		
N02	Analjezikler	35,3%
B01	Antitrombotik İlaçlar	16,5%
A02	Asit ile İlişkili Bozuklukların Tedavisinde Kullanılan İlaçlar	11,6%
R05	Öksürük ve Soğuk algınlığı Preparatları	9,7%
M01	Antiinflamatuvarlar ve Antiromatik Ürünler	7,9%
C07	Beta Blokör İlaçlar	5,0%
D07	Topikal Kortikosteroidler	3,9%
J01	Sistemik Kullanılan Antibakteriyeller	3,6%
R02	Boğaz Preparatları	3,4%
V06	Genel Beslenme	3,0%

Veri Tabanı: İTS

2.1.4. 2022 Yılı Doğrudan Satılan, SGK ve Özel Sigortalar Tarafından Karşılanan İlk 20 İlaç İçin Ödenen Toplam Tutarlar

Tablo 3. Toplamda kutu satışı en yüksek ilk 20 ilaca SGK tarafından, özel sigortalar tarafından ve doğrudan satışla ödendiği hesaplanan tutarlar*

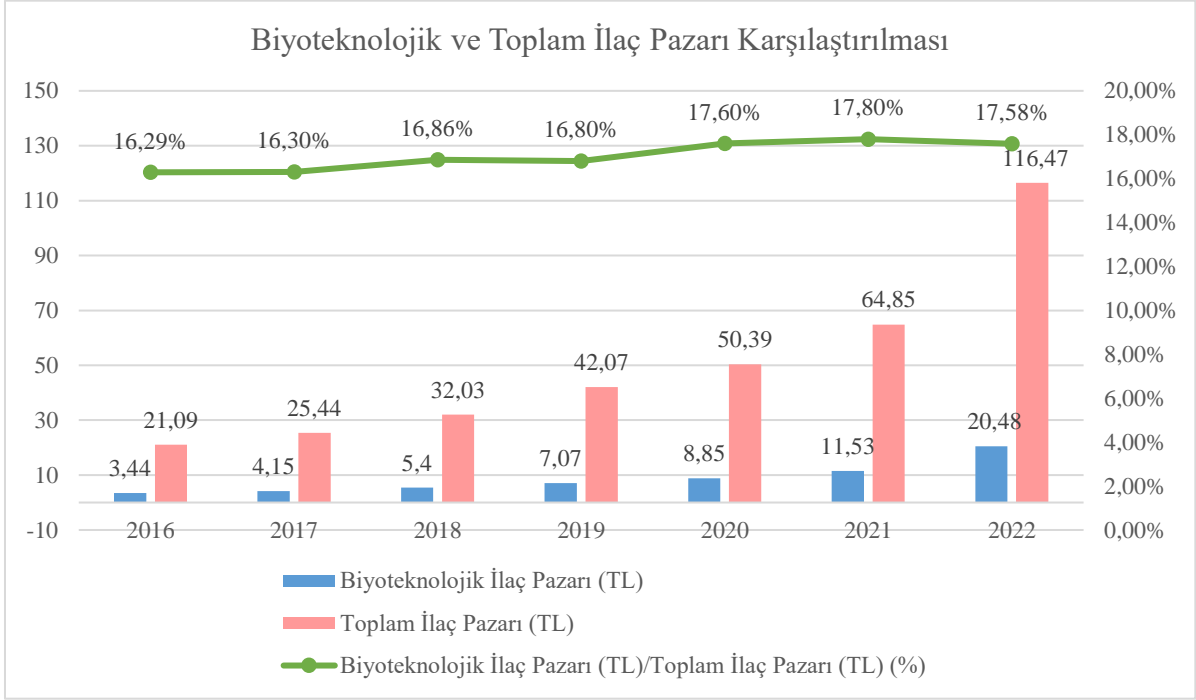
	Tutar (TL)
SGK	9.252.990.848
Doğrudan	3.748.284.095
Özel Sigorta	142.755.732

Veri tabanı: İTS

* SGK ödemeleri ile ilgili hesaplamalarda kutu başı 2022 Aralık kamu fiyatları dikkate alınmıştır. Doğrudan satış ve Özel Sigortalar tarafından ödenen tutar hesaplamalarında ise 2022 Aralık Perakende Satış Fiyatı üzerinden hesaplama yapılmıştır.

3. BİYOTEKNOLOJİK İLAÇLARIN PAZAR DURUMU

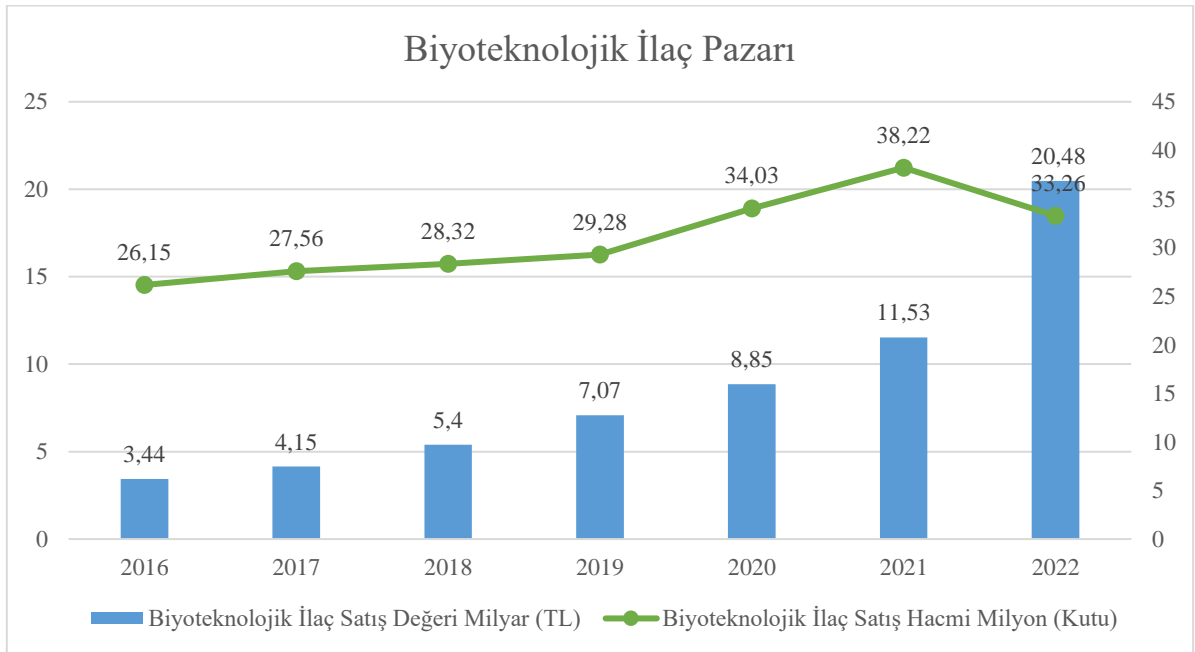
Global ilaç pazarında olduğu gibi Türkiye ilaç pazarında da biyoteknolojik ilaçlar stratejik önem taşıyan ilaç grupları arasında yer almaktadır. Biyoteknolojik ilaç pazarı verileri; biyobenzer ilaçlar ve referans biyoteknolojik ilaçların toplamını ifade eder.

Veri tabanı: IQVIA

Şekil 5. 2016-2022 yılları arasında tüm ilaçların ve biyoteknolojik ilaçların satış değeri bazında seyri

Ülkemiz biyoteknolojik ilaç pazarında; 2016 yılında 3,44 milyar TL olarak gerçekleşen satış değeri 2022 yılında 20,48 milyar TL'ye ulaşmıştır. 2022 yılında biyoteknolojik ilaç pazarının toplam ilaç pazarı içindeki payı ise %17,58 olarak görülmektedir.

Veri Tabanı: IQVIA

Şekil 6. 2016-2022 yılları arasında biyoteknolojik ilaçların satış hacmi ve satış değeri

Tablo 4. Biyoteknolojik ilaçlarda kan ürünlerinin 2022 yılı pazar durumu

	2022 KUTU	2022 KUTU %	2022 TL	2022 TL %
Biyoteknolojik Ürünler İçerisindeki Kan Ürünleri	268.647	0,81%	778.970.937	3,80%
Biyoteknolojik Ürünler Toplam	33.255.619	100,00%	20.482.099.917	100,00%

Veri Tabanı: IQVIA

Ülkemiz biyoteknolojik ilaç pazarında yer alan kan ürünlerinin oranı satış hacmi (kutu) bazında 2022 yılında %0,81; satış değeri bazında ise %3,80 olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 5. 2016-2022 yılları arasında biyoteknolojik ilaçların imal-ithal durumları açısından satış oranları (kutu bazında)

Kutu	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
İmal	11,5%	14,2%	16,0%	29,4%	29,5%	33,1%	30,2%
İthal	88,5%	85,8%	84,0%	70,6%	70,5%	66,9%	69,8%

Veri Tabanı: IQVIA

Tablo 6. 2016-2022 yılları arasında biyoteknolojik ilaçların imal-ithal durumları açısından satış oranları (değer bazında)

TL	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
İmal	2,0%	2,6%	2,9%	5,9%	7,2%	9,2%	8,0%
İthal	98,0%	97,4%	97,1%	94,1%	92,8%	90,8%	92,0%

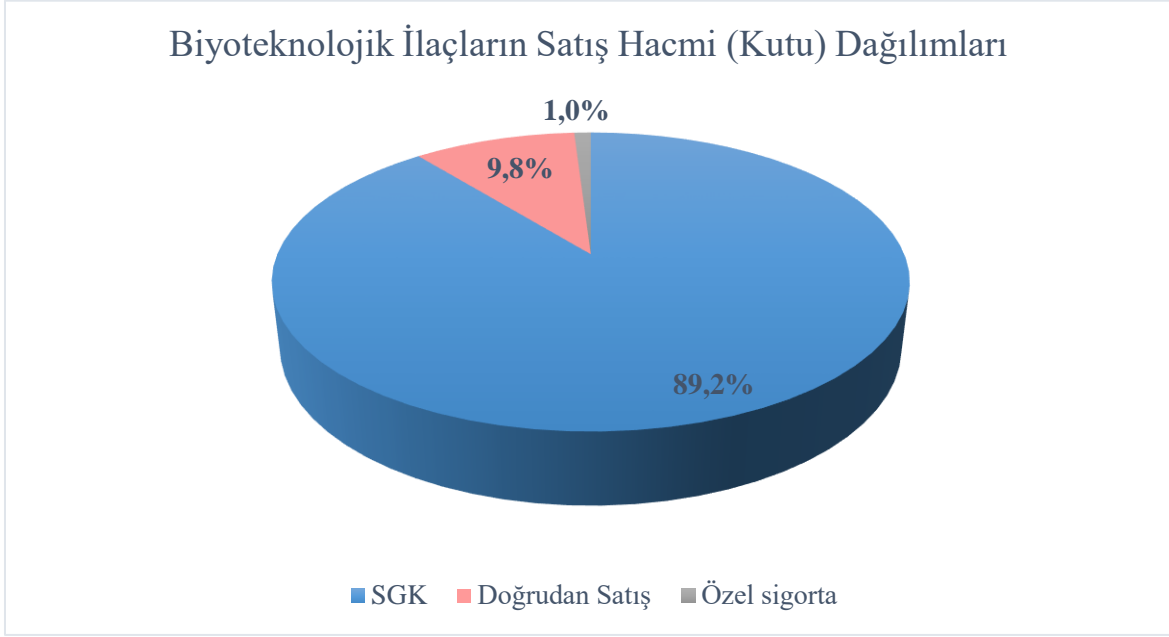
Veri Tabanı: IQVIA

Tablo 7. İmal biyoteknolojik ilaçlarda etkin maddeye göre 2022 yılı pazar durumu

Etkin Madde	Kutu %	TL %
Enoksaparin	92,03%	63,74%
Erythropoietin alfa	0,86%	1,94%
Filgrastim	3,00%	10,27%
İnfliksımab	1,23%	9,94%
İnsülin glarjin	0,88%	0,79%
Trastuzumab	2,00%	13,31%

Veri Tabanı: IQVIA

Ülkemiz imal biyoteknolojik ilaç pazarında 2022 yılında hem satış hacmi (kutu) hem de satış değeri olarak en çok enoksaparin etkin maddeli ilaçlar yer almakta olup imal biyoteknolojik ilaçlar içerisindeki oranı satış hacmi (kutu) bazında %92,03; satış değeri bazında ise %63,74 olarak gerçekleşmiştir.

Veri Tabanı: İTS

Şekil 7. 2022 yılında doğrudan satılan, SGK ve özel sigortalar tarafından karşılanan tüm biyoteknolojik ilaçların satış hacmi (kutu) dağılımları

2022 yılında satış hacmi (kutu) açısından ilk 20 sıraya giren ruhsatlı biyoteknolojik ilaçların %57,5'ini ATC sınıflandırmasına göre "A10-Diyabet tedavisinde kullanılan ilaçlar" oluşturmaktadır.

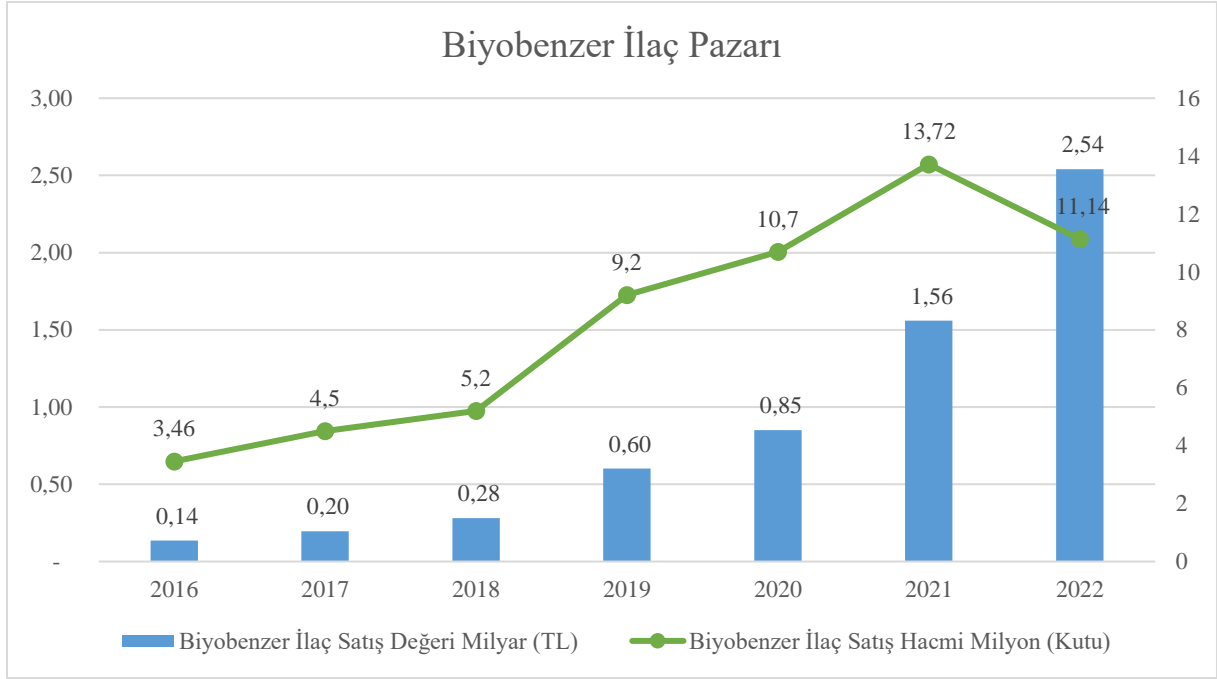
Tablo 8. 2022 yılı İTS tüketim verilerine göre satılan ilk 20 biyoteknolojik ilacın ATC-2 grupları ve kutu satış hacimlerinin kendi içerisindeki yüzde dağılımları

ATC-2 Grubu	Yüzde Dağılım	
A10	Diyabet tedavisinde kullanılan ilaçlar	57,5%
B01	Antitrombotik ilaçlar	33,1%
G03	Seks Hormonları ve Genital Sistem Modülatörleri	2,8%
R03	Obstruktif Solunum Yolu Hastalıklarında Kullanılan İlaçlar	1,9%
L04	İmmünesupresif Ajanlar	1,9%
A08	Antiobezite İlaçları	1,1%
H04	Pankreas Hormonları	0,9%
M05	Kemik Hastalıklarının Tedavisinde Kullanılan İlaçlar	0,9%

Veri Tabanı: İTS

En çok tüketilen ilk 20 biyoteknolojik ilaç, tüm biyoteknolojik ilaç satışının %84,2'sini kapsamaktadır.

3.1. Biyobenzer İlaçların Pazar Durumu

Veri Tabanı: IQVIA

Şekil 8. 2016-2022 yılları arası biyobenzer ilaçların pazar durumu

2022 yılı itibarıyla Türkiye ilaç pazarına giren biyobenzer ilaçların satış değeri 2,54 Milyar TL'ye ulaşmıştır.

Tablo 9. 2016-2022 yılları arasında biyobenzer ilaçların imal-ithal durumları açısından satış oranları (kutu bazında)

Kutu	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
İmal	87,1%	86,7%	86,9%	93,8%	94,2%	92,2%	90,3%
İthal	12,9%	13,3%	13,1%	6,2%	5,8%	7,8%	9,7%

Veri Tabanı: IQVIA

Tablo 10. 2016-2022 yılları arasında biyobenzer ilaçların imal-ithal durumları açısından satış oranları (değer bazında)

TL	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
İmal	53,4%	55,5%	56,6%	68,8%	74,8%	67,7%	64,2%
İthal	46,6%	44,5%	43,4%	31,2%	25,2%	32,3%	35,8%

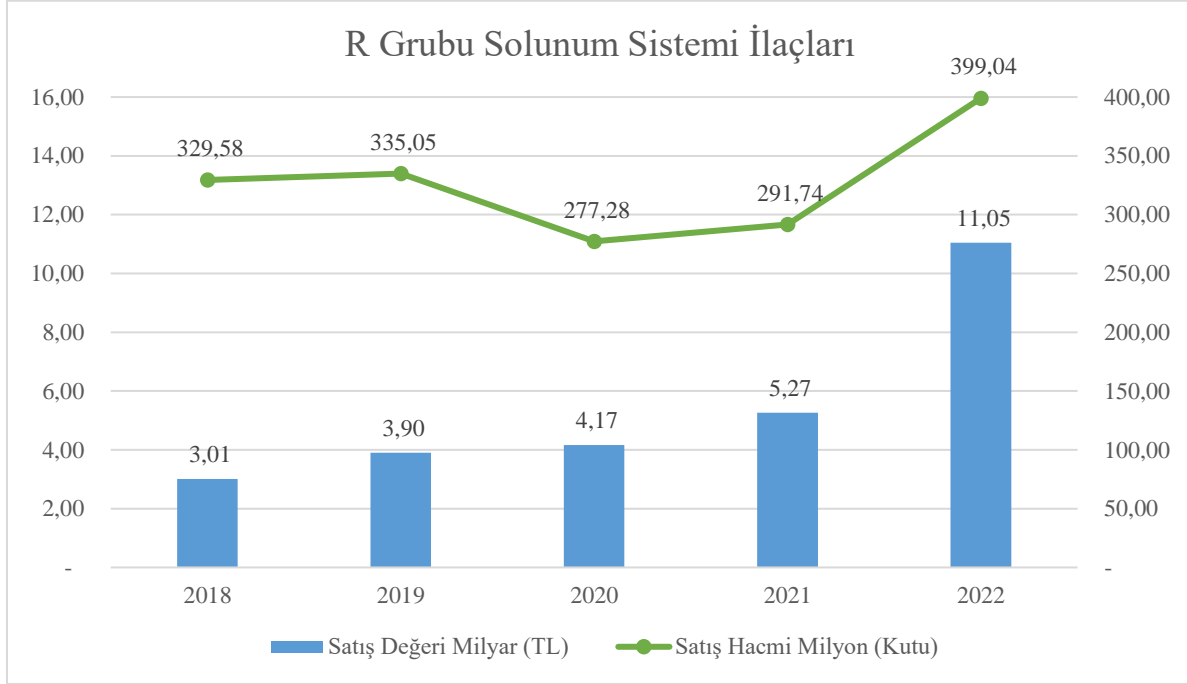
Veri Tabanı: IQVIA

2022 yılında biyobenzer ilaçlar arasında imal ilaçların oranı satış hacmi (kutu) bazında %90 iken satış değeri bazında ise yaklaşık %64,2 olarak görülmektedir.

4. 2022 YILINDA KUTU SATIŞI BAZINDA EN ÇOK ARTIŞ GÖSTEREN ATC1 GRUPLARININ PAZAR DURUMLARI

2022 yılında kutu satışı en çok artış gösteren ATC1 Gruplarından R Grubu Solunum Sistemi İlaçları ve J Grubu Sistemik Kullanılan Antiinfektiflerin pazar durumları incelenmiştir.

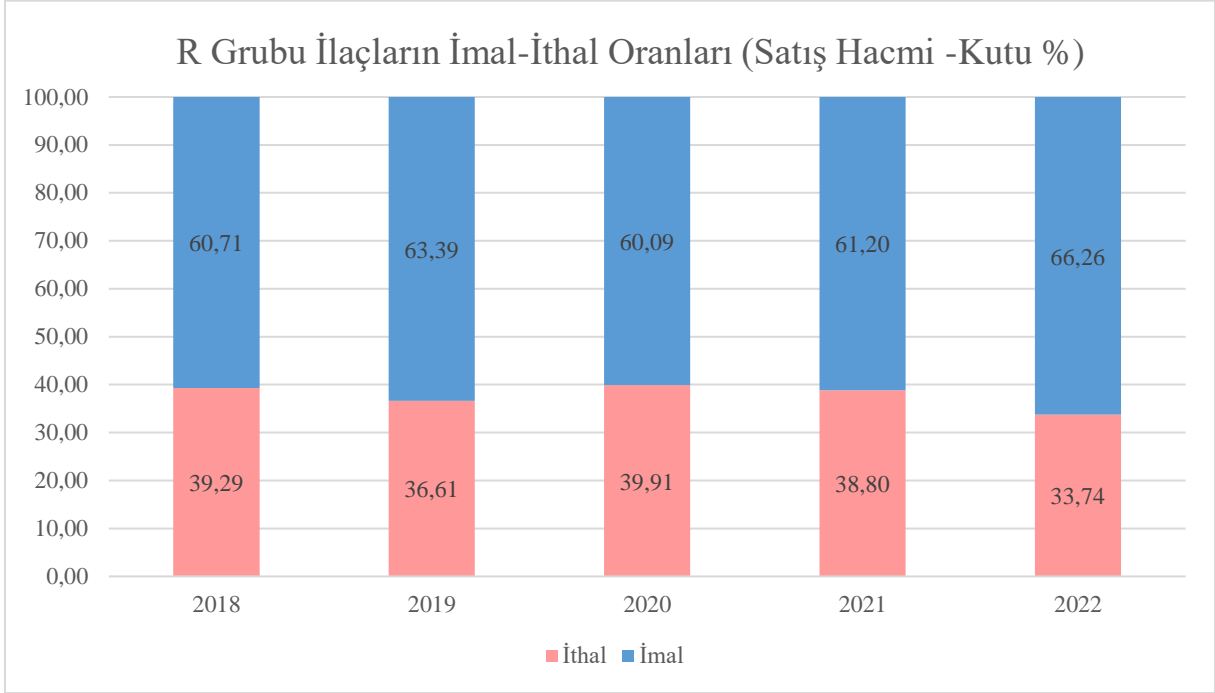
R Grubu Solunum Sistemi İlaçların Pazar Durumu

Veri Tabanı: IQVIA

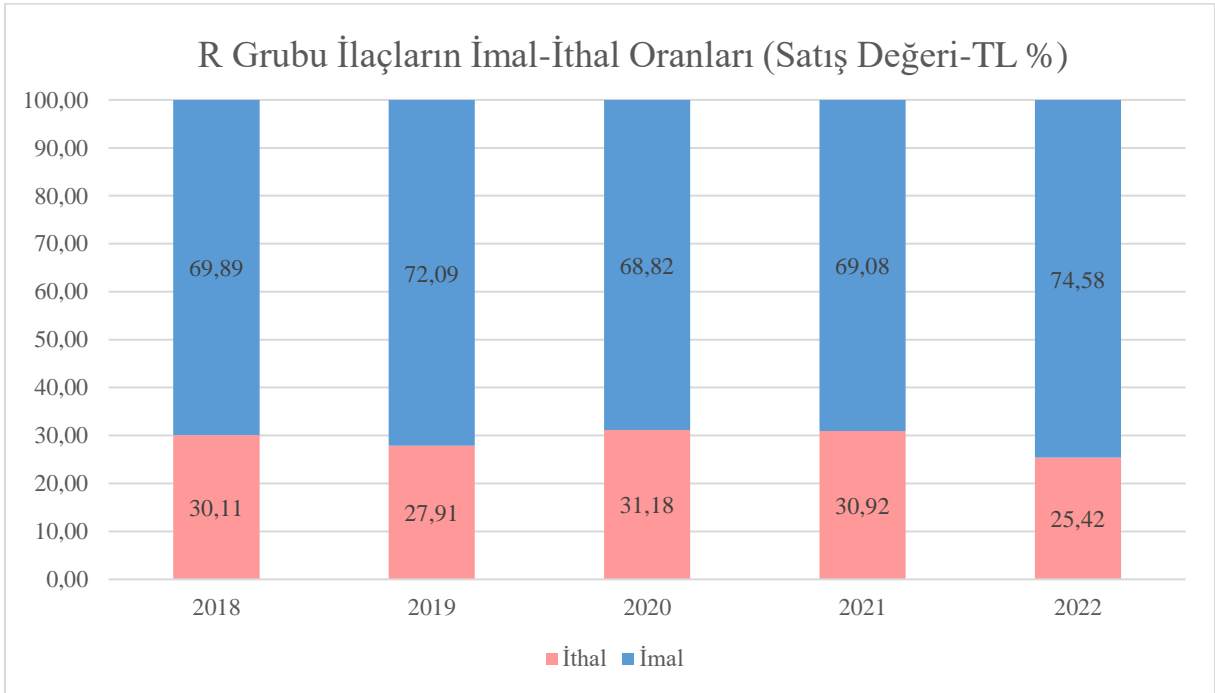
Şekil 9. 2018-2022 yılları arası R Grubu Solunum Sistemi İlaçları pazar durumu

2021 yılına göre R Grubu ilaçları 2022 yılında %37 artış göstererek yaklaşık 400 milyon kutu satışına ulaşmıştır.

Veri Tabanı: IQVIA

Şekil 10. R Grubu İlaçların İmal-İthal Oranları (Satış Hacmi-Kutu)

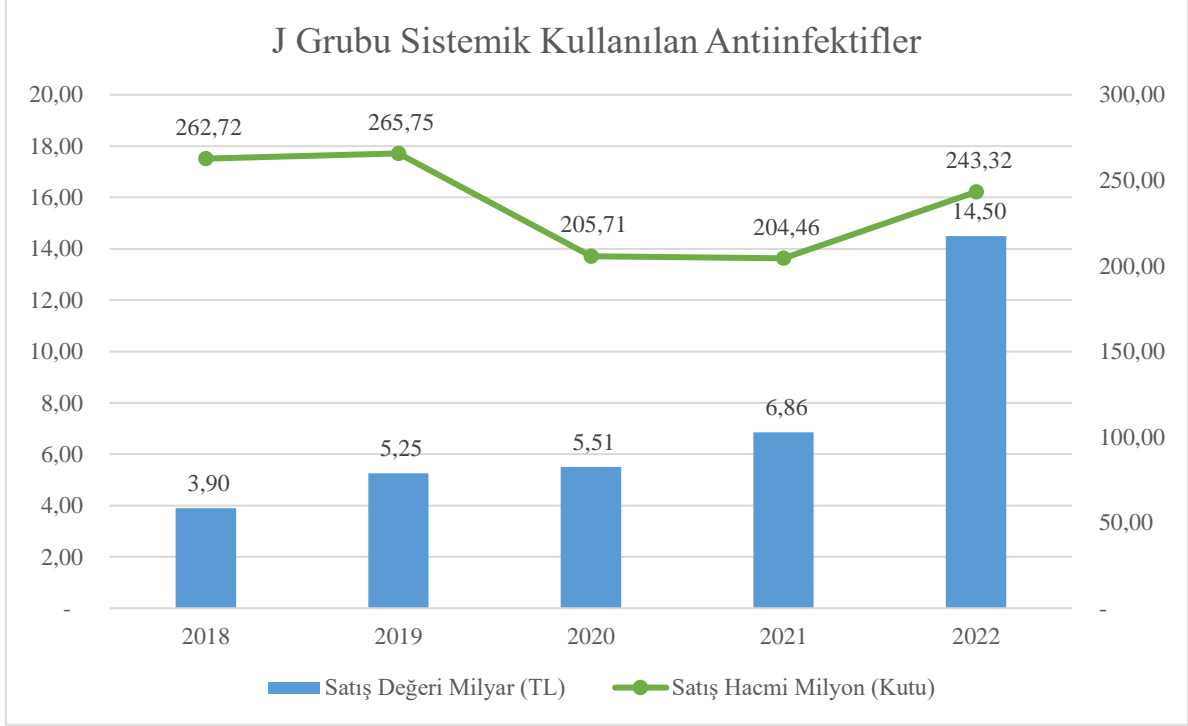

Veri Tabanı: IQVIA

Şekil 11. R Grubu İlaçların İmal-İthal Oranları (Satış Değeri-TL)

2022 yılında R Grubu İlaçların satış hacmi (kutu) imal oranı %66,26 iken, satış değeri %74,58'e ulaşmıştır.

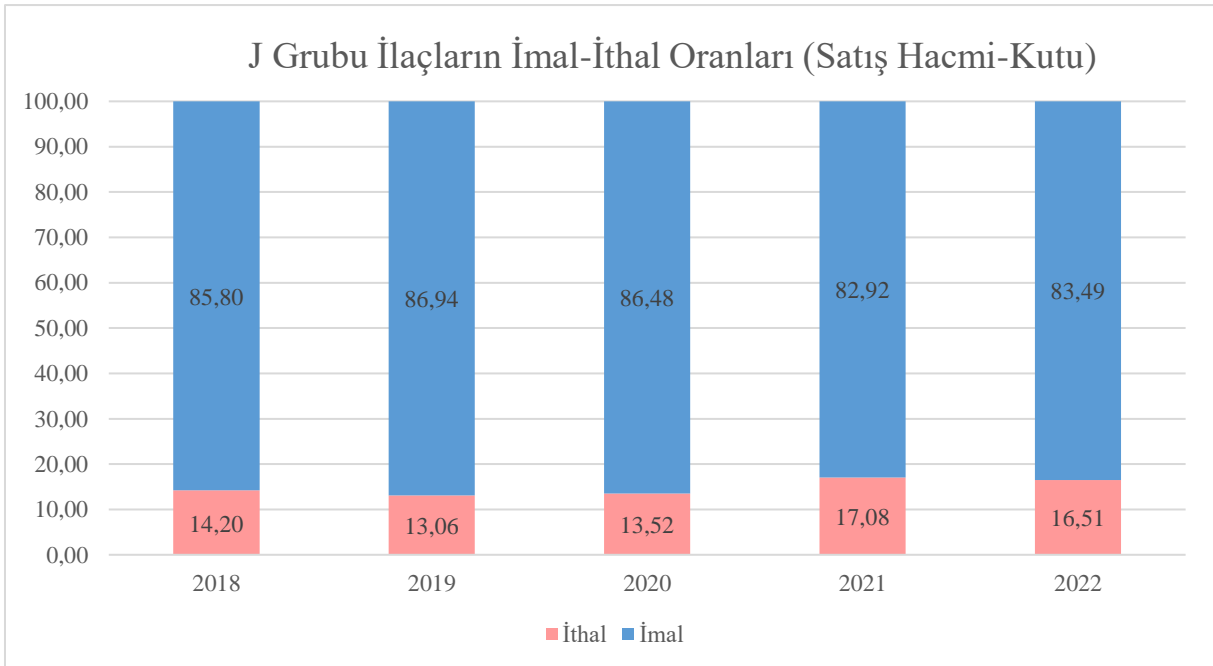
J Grubu Sistemik Kullanılan Antiinfektiflerin Pazar Durumu

Veri Tabanı: IQVIA

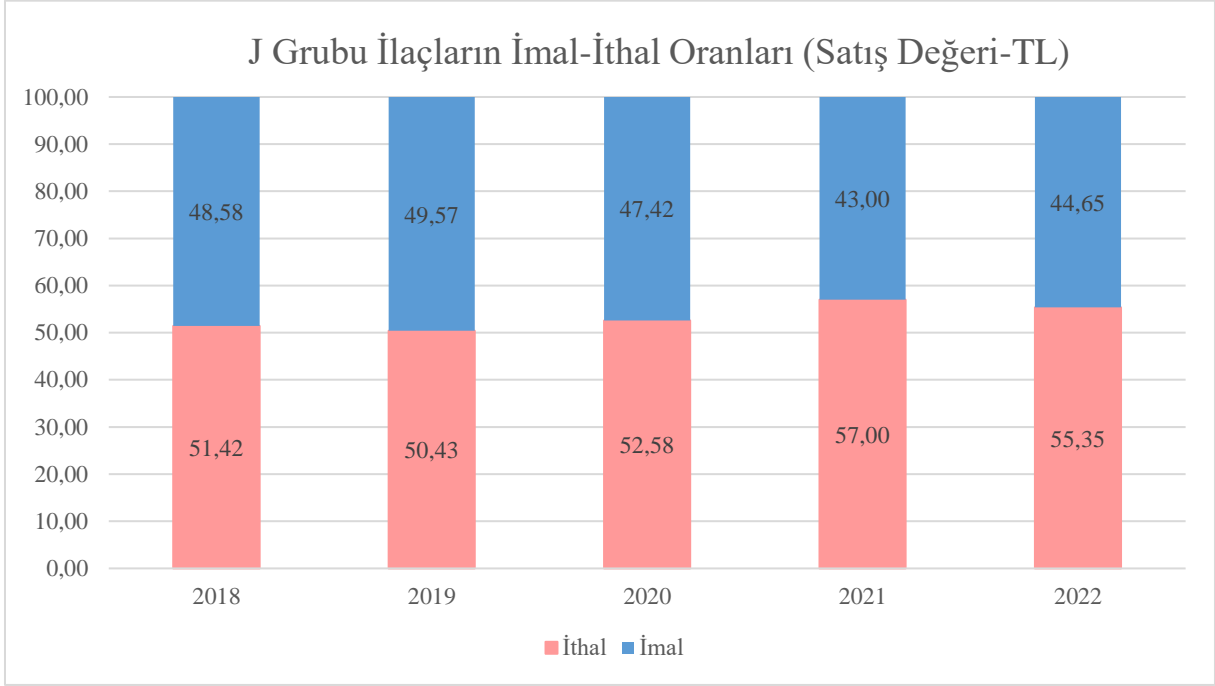
Şekil 12. 2018-2022 yılları arası J Grubu Sistemik Kullanılan Antiinfektifler pazar durumu

2021 yılına göre J Grubu ilaçları 2022 yılında %19 artış göstererek 243,32 milyon kutu satışına ulaşmıştır.

Veri Tabanı: IQVIA

Şekil 13. J Grubu İlaçların İmal-İthal Oranları (Satış Hacmi-Kutu)

Veri Tabanı: IQVIA

Şekil 14. J Grubu İlaçların İmal-İthal Oranları (Satış Değeri-TL)

2022 yılında J Grubu İlaçların satış hacmi (kutu) imal oranı %83,49 iken, satış değeri %44,65'e ulaşmıştır.